

Akceptace směnky

Josef Kotásek*

§ 1 VÝZNAM AKCEPTACE SMĚNKY

Směnkou cizí přikazuje výstavce směnečníkovi (trasátovi) zaplatit určitou peněžitou sumu směnečnému věřiteli. Trasátovi jako adresátovi tohoto příkazu samotným vystavením směnky závazek samozřejmě nevzniká. Do doby, než se s textem směnky ztotožní prohlášením v listině (přijetím, akceptací), je stále pouze dlužníkem potenciálním. Teprve přijetím (§ 21–29 ZSŠ¹) se směnečník stává přímým dlužníkem ze směnky, jenž je povinen zaplatit při splatnosti (srov. § 28 odst. 1 ZSŠ). Z povahy věci vyplývá, že se akcept týká výhradně směnky cizí, u směnky vlastní nepřipadá v úvahu². Tento příspěvek je proto dále věnován výhradně směnce cizí.

Podpis příjemce není podstatnou náležitostí směnky, tou je jen pouhý údaj o budoucím možném akceptantovi (srov. § 1 bod 3 ZSŠ). Ve srovnání s dřívější praxí se ale zatím poměrně zřídka setkáváme s tím, že by byla emitována a obchodována směnka neakceptovaná. Povinnost přijmout směnku není totiž v ZSŠ stanovena; může sice vyplynout z dohody, kterou uzavřel směnečník s akceptantem³, ale tato smlouva váže jen své účastníky a věřitel se jí v zásadě dovolávat nemůže. Z pohledu směnečněprávního je akceptace nevynutitelná.

Výstavce bude jistě usilovat, aby byl jeho příkaz akceptován (a posléze také akceptantem splněn), neboť je vázán věřiteli jako postihový (regresní) dlužník. Výstavcovo úsilí ovšem nemusí být úspěšné a směnka potom zůstane bez akceptace. Toto riziko vede v současné praxi k tomu, že většinou již samotný výstavce ještě před uvedením směnky do oběhu obstará akcept u směnečníka a teprve přijatou směnku předává věřiteli. Této – z pohledu věřitele jistě komfortnější – varianty se ovšem zákonná ustanovení o akceptu ani následující výklad v zásadě netýkají. Vychází se naopak ze situace, že směnka byla emitována neakceptovaná.

K přijetí lze v zásadě předložit každou směnku cizí. Zvláštní pravidla ale platí pro vistasměnky, tedy směnky splatné na viděnou (§ 34 odst. 1 věta první ZSŠ). Jistě není vyloučena možnost, že by vistasměnka byla akceptována již před emisí a poté se řádně předkládala k placení. *Po emisí se ovšem neakceptovaná vistasměnka již nepředkládá k přijetí, nýbrž k placení,*

neboť právě předložením směnečníkovi nastává splatnost vistasměnky (srov. § 34 odst. 1 ZSŠ). I neakceptovanou vistasměnku bude ale možné akceptovat v těchto případech: Za prvé jde o případ, kdy na směnce figuruje *domiciliát*. Pak se směnka předkládá právě domiciliátovi a nikoliv směnečníkovi. Za druhé jde o variantu, kdy bylo *do určité doby zakázáno předložení k placení* dle § 34 odst. 2. Potom lze směnku prezentovat k přijetí až do takto stanovené doby (význam doložky ovšem majiteli znemožňuje případný postih pro nepřijetí). Konečně jde o situaci, kdy bylo určeno, že směnka *musí být předložena k přijetí do určitého dne*. Pak je nutno předložit směnku k přijetí a teprve potom k placení (srov. § 53 odst. 2 ZSŠ).

§ 2 OMEZENÍ PRÁV NA PŘEDLOŽENÍ SMĚNKY K PŘIJETÍ

Obecně je prezentace směnky k přijetí právem a nikoliv povinností majitele. Směnka může samozřejmě obíhat, aniž by byla předložena k přijetí. Účastníci jsou potom ale až do splatnosti v nejistotě, jak se směnečník při předložení směnky k placení zachová. Majitel je k předložení směnky k přijetí motivován již tím, že akceptem by směnka získala přímého dlužníka, což by mělo zvýšit její hodnotu. Navíc, pokud směnka nebyla při prezentaci akceptována, může majitel realizovat předčasný platební postih nepřímých dlužníků, a to ještě před splatností směnky na základě tzv. *postihu pro nepřijetí* (srov. § 43 odst. 2 bod 1. ZSŠ). Na eventuální odmítnutí akceptace majitel ale také v zásadě nemusí vůbec reagovat a dle okolností může vyčkat až do splatnosti, aby směnku ještě jednou směnečníkovi předložil – tentokrát k placení.

Dispoziční oprávnění majitele, zda směnku předloží či nepředloží k přijetí, může být určitým způsobem omezeno. Za jistých okolností je majitel povinen směnku prezentovat k přijetí, jindy je mu to naopak zapovězeno.

1. POVINNOST PŘEDLOŽIT SMĚNKU K PŘIJETÍ

Povinnost prezentovat směnku k přijetí neexistuje snad v tom smyslu, že by se dlužník mohl soudně do-

* Mgr. Josef Kotásek, Ph.D., Katedra obchodního práva Právnické fakulty Masarykovy univerzity, Brno

¹ Zákon č. 191/1950 Sb., zákon směnečný a šekový (dále jen ZSŠ). Pokud není uvedeno jinak, bude citován I. článek ZSŠ.

² Prohlášení „příjemce“ ve směnce vlastní by mohlo být dle okolností hodnoceno jako prohlášení avalisty.

³ Za příklad, jenž je výslovně upraven v zákoně, může sloužit plnění poskytované bankou příkazci podle smlouvy o otevření akreditivu (srov. § 683 odst. 2 ObchZ).

máhat toho, aby mu listina byla předložena, ale pouze v té podobě, že při nepředložení směnky k přijetí hrozí majiteli ztráta buď všech nebo některých práv ze směnky. Předkládací povinnost může být založena buď *zvláštní doložkou ve směnce* nebo může vyplývat ze zákona:

- a) *Výstavce nebo indosanti*⁴ mohou doložkou určit, že směnka *musí být předložena k přijetí*⁵ (§ 22 odst. 1 ZSŠ). Současně k tomu mohou předepsat příslušnou lhůtu. Důsledkem nesplnění povinnosti předložit směnku, kterou doložkou ustanovil výstavce, resp. nepředložení směnky v předepsaných lhůtách, je ztráta *postižných práv pro neplacení a nepřijetí* (srov. § 53 odst. 2 ZSŠ). Výjimka platí pro případ, že z doložky vyplývá, že výstavce chtěl vyloučit jen odpovědnost za přijetí.

Nerespektování stejného příkazu indosanta má za následek ztrátu postižných práv *pouze* vůči tomuto indosantovi⁶. Na rozdíl od prohlášení výstavce jsou účinky indosantovy doložky jen relativní a nedotýkají se ostatních postihových dlužníků.

- b) Ze zákona (srov. § 23 odst. 1 ZSŠ) vyplývá *povinnost prezentace k přijetí směnek splatných na určitý čas od vidění* (lhůtních vistasměnek). Souvisí to s tím, jak je u lhůtních směnek určena skadence – právě ve vazbě na předložení se aktivuje běh lhůty do splatnosti. Pro předložení směnky k akceptu platí *podpůrně jednorocní lhůta* od data vystavení. Rozhoduje datum na směnce uvedené (třebaže bylo ve skutečnosti antedatováno či postdatováno). Zákonná jednorocní prezentační lhůta může být *výstavcem zkrácena nebo prodloužena*. Indosanti mohou zákonnou nebo případnou výstavcovu lhůtu jen zkrátit.
- c) Za zvláštní případ povinné prezentace směnky k přijetí lze považovat i vynucené opakované předložení směnky v tzv. *deliberační lhůtě* (k tomu viz dále § 3).

2. ZÁKAZ PREZENTACE SMĚNKY K PŘIJETÍ

Výstavce směnky může ale naopak předložení

směnky k přijetí zakázat. Tento zákaz může být formulován radikálně jako *absolutní zákaz prezentace* (tzv. *negativní prezentační doložka*) anebo jako *pouhý dočasný zákaz (odklad)*. V obou případech je k tomu oprávněn pouze a výhradně výstavce, nikoliv již indosanti⁷.

- a) Pokud je zákaz časově neomezený (např. slovy „směnka se zakazuje k přijetí“), hovoříme o tzv. *nepřijatelné tratě*. Jde o poněkud nepřesný pojem, neboť jistě i tuto směnku může směnečník navzdory zakazu účinně akceptovat. Pokud ale směnečník odmítne směnku přijmout, nemá majitel žádná postihová práva pro nepřijetí. Výstavce má obdobné postavení, jako kdyby vyloučil svou odpovědnost za přijetí⁸. Negativní prezentační doložkou se tedy vylučuje postih pro nepřijetí směnky (nikoliv ale postih pro neplacení!).

Zákaz akceptace je *nepřípustný u směnek splatných na určitý čas po vidění (lhůtních vistasměnek), u směnek domicilovaných (splatných u třetí osoby) a u směnek splatných v místě odlišném od bydliště směnečníka* (srov. § 22 odst. 2 ZSŠ). U lhůtních vistasměnek je to proto, že jejich splatnost se odvozuje od předložení směnky a pokud by majitel respektoval zákaz akceptace, znamenalo by to v podstatě, že taková směnka nikdy nedospěje. U domicilovaných směnek a směnek splatných mimo bydliště směnečníka je to nejenom proto, že o předložení směnky se směnečník nemusí dozvědět, ale především z toho důvodu, že akceptant musí mít možnost zajistit proplacení směnky v cizím místě (resp. skrze domiciliáta).

Neakceptovatelná směnka cizí byla do ženevského směnečného práva zavedena na popud Francie a Rakouska⁹. Pro její přípustnost se argumentovalo tím, že v obchodním životě bývá obvyklé, že výstavce (např. drobný řemeslník) vystaví směnku na svého zákazníka¹⁰, kterou by tento zákazník sice nikdy neakceptoval, ovšem při splatnosti ji bez obtíží proplatí. Neakceptovatelná směnka proto umožňuje i méně bonitním subjektům získat peníze pomocí směnky – aniž by se museli obávat postihu pro nepřijetí před splatností směnky¹¹.

- b) Zákaz předložení směnky k přijetí může mít i umírněnější podobu, pokud *výstavce pouze určil den, před nímž nesmí být směnka předložena k přijetí* (§ 22 odst. 3 ZSŠ). Časově omezený zákaz (vyjádřený

⁴ Příkaz předložit směnku k přijetí může stanovit indosant jen v případě, že výstavce nezakázal předložení směnky k přijetí (srov. § 22 odst. 4 ZSŠ).

⁵ Srov. § 22 odst. 1 ZSŠ.

⁶ Resp. jeho avalovi.

⁷ Indosanti mohou doložkou v rubopisu pouze *stanovit povinnost* předložení směnky k přijetí – *nemohou již ale zakázat prezentaci směnky k přijetí*. Indosant samozřejmě může podobných účinků, tj. zrušení odpovědnosti za přijetí (k ničemu jinému zákaz prezentace k přijetí totiž nesměruje) dosáhnout tak, že vyloučí svou odpovědnost za přijetí dle § 15 odst. 1 ZSŠ.

⁸ Srov. čl. I § 9 odst. 2 ZSŠ.

⁹ Dle Hueck/Canaris, *Recht der Wertpapiere*, 1986, s. 75.

¹⁰ Odtud také označení „zákaznická směnka“. Blíže k tomu ŠVAMBERG, G.: *Naše jednotné směnečné právo*, 1941, s. 87; z moderní literatury viz KOVAŘÍK, Z.: *Směnka a šek v České republice*, 2000, s. 152.

¹¹ Na to zákon pamatoval při úpravě zvláštního postižného důvodu v § 43 odst. 2 bod 3 ZSŠ.

např. slovy „nepředkládejte k přijetí před...“) je možný u všech smének bez omezení, které bylo uvedeno výše pod písm. a). Pokud bude směnka předložena k přijetí před určeným dnem, nemá majitel právo postihu proti výstavci a indosantům a jejich případným rukojmím. Dočasný zákaz předložení směnky k přijetí může výstavce kombinovat s doložkou určující, že směnka má být předložena v určité době dle § 22 odst. 1 ZSŠ¹².

§ 3 POSTUP PŘI PREZENTACI

Předkládání směnky k přijetí se řídí v první řadě ust. § 21 ZSŠ. Podle toho může být směnka až do splatnosti předložena k přijetí směnečníkovi v místě jeho bydliště, a to buď samotným majitelem směnky, anebo i tím, kdo ji má jen v rukou. K předložení směnky k akceptaci je oprávněn kterýkoliv držitel směnky (teoreticky jím tedy může být i nepoctivý nálezce směnky). Směnečník není oprávněn zkoumat identitu osoby, která mu směnku předkládá, ani důvody, proč mu právě tato osoba směnku prezentuje. Často bude předkladatelem mandatar majitele pověřený zařízením akceptace (např. banka).

Jelikož směnku může akceptovat pouze směnečník, je mezi směnečníkem a akceptantem nutná identita. Nejednotně (a to i v zahraniční literatuře a judikatuře) je řešena otázka, zda má být kromě – nikým nepochybnované – *materiální identity*, tedy shody osob, bez výjimky zachována také absolutní *formální identita* (shoda jmen). V čase mezi vystavením směnky cizí a jejím předložením k akceptaci může dojít totiž ke změně jména, názvu či firmy směnečníka, resp. k právnímu nástupnictví. Vzniká pak otázka, jak takovou směnku řádně akceptovat.

Směnku je možno směnečníkovi předložit účinně k přijetí – pokud nejde o některý ze zvláštních případů uvedených výše – *okamžitě* po jejím vystavení a odevzdání remitentovi. Platí zásada tzv. promptního akceptu. Lhůta pro řádnou prezentaci končí potom *splatností směnky*. Zákon ale nebrání tomu, aby směnka byla směnečníkem přijata i po splatnosti; práva proti dlužníkům nepřímým ovšem zanikají v důsledku opožděné prezentace.

Ve který ze dnů mezi vystavením a splatností lze směnku účinně předložit, vyplývá v obecné podobě z ustanovení § 72 ZSŠ. Všechny úkony týkající se směnky, tedy i předložení k přijetí, musí zásadně proběhnout v *pracovní den*. Konkrétní denní dobu zákon u přijetí neupravuje. Lze se klonit k tradičnímu řešení, které z analogické aplikace ust. § 85 ZSŠ¹³ dovozuje, že účinně lze prezentovat jen *mezi devátou a osmnáctou*

hodinou. Mimo tuto dobu může být směnka akceptována, pokud s tím směnečník souhlasí, odmítne-li však, jako kdyby směnka nebyla řádně předložena.

Pokud je ve směnce uvedeno bydliště směnečníka, předkládá se směnka k přijetí v tomto místě. Případné potíže s příliš obecným vymezením místa řeší § 87 ZSŠ, podle něhož se směnka předloží v místnostech, kde směnečník provozuje svůj podnik, resp. pokud neprovozuje podnik nebo toto místo nelze vypátrat, potom v místě jeho bydliště (u právnických osob tedy sídla). Pokud ve směnce bydliště směnečníka není uvedeno, bude nutno vyhledat skutečné bydliště (resp. sídlo) a v něm směnku předložit. Se souhlasem směnečníka lze směnku předložit kdekoliv.

Při předložení směnky k přijetí může směnečník žádat, aby mu směnka byla opakovaně předložena k přijetí ještě druhý (pracovní) den. Nemusí tedy okamžitě sdělit, zda směnku přijme či ne, ale má právo na lhůtu na rozmyšlenou, která se označuje jako *lhůta deliberační*. I poměrně krátká lhůta (vždy však nejméně patnáct hodin) umožňuje směnečníkovi, aby se mezitím u výstavce informoval, proč byla směnka vystavena a proč by měla být akceptována. Majitel není povinen ponechat směnku v průběhu deliberační lhůty v rukou směnečníka (srov. § 24 odst. 2 ZSŠ).

§ 4 FORMA PŘIJETÍ

Akceptační prohlášení může směnečník situovat *kdekoliv na směnce* – tedy na prvopise či některém ze stejnopisů, nikoliv ale na zvláštní samostatné listině, přívěsku nebo opisu. Přesnější místo není zákonem předepsáno a směnku proto lze – byť s určitými limity – platně akceptovat i na rubu. Většinou se přijetí vyznačuje na líci, v jeho levé části, a to napříč vzhledem k ostatnímu textu (po vertikále).

Přijetí se skládá zpravidla z *prohlášení o přijetí (akceptační doložky) a z podpisu směnečníka*. Jako vzorová je v zákoně uvedena akceptační doložka ve znění „přijato“. Demonstrativní příklad nevylučuje použití jiných slov se stejným významem (např. „zaplatím“, „akceptuji“, „zavazuji se k placení“ apod.), pokud z nich vyplývá vůle směnku zaplatit. Akceptační doložka *není povinným údajem, pokud je akceptováno na líci směnky*; o pouhém podpisu směnečníka na líci totiž platí, že je podpisem akceptanta (srov. § 25 odst. 1 ZSŠ). Na rubu bude ovšem akceptační doložka nepostradatelná, nemá-li být podpis směnečníka hodnocen jako blankoindosament¹⁴.

Datum u akceptace není nutno uvádět. Výjimku představují směnky splatné na určitý čas po vidění

¹² Shodně KOVAŘÍK, Z.: Směnka a šek v České republice, 2000, s. 153; MARČANOVÁ, J.: Kapitoly ze směnečného a šekového práva, 1996, s. 114.

¹³ Citované ustanovení § 85 zní takto: „Protesty nutno činit v době od devíti do osmnácti hodin, a mimo tuto dobu, jen souhlasí-li s tím výslovně ten, proti němuž se tento protest činí; souhlas se vyznačí v protestu“.

¹⁴ Srov. § 13 odst. 2 ZSŠ.

(*lhůtní vistasměnky*) a směnky, které je podle doložky nutno předložit k přijetí v určité lhůtě (stanovené výstavcem či indosantem, viz § 22 odst. 1 a odst. 4 ZSŠ). Pokud příjemce svůj akcept nedatoval, nevede to nikdy k neplatnosti akceptace. Majitel směnky v takovém případě musí – pokud si chce zachovat postižná práva – zjistit *protestem pro nedatované přijetí*¹⁵, že prohlášení směnečníka nebylo datováno¹⁶.

Směnečník je za určitých okolností oprávněn upřesnit místo platební, resp. uvést třetí osobu, u níž se má platit – domiciliáta (§ 27 odst. 1 ZSŠ). Pokud je platební místo na směnce odlišné od místa směnečníkova bydliště a ve směnce není uveden domiciliát, může ho na směnce ustanovit akceptant.

Pokud je platební místo shodné s místem bydliště směnečníka, může směnečník udat přesnější adresu v rámci tohoto místa (§ 27 odst. 2 ZSŠ). Jedná se tzv. platebnu (výplatnu), označovanou také jako „nevlastní domicil“. V zásadě jde o upřesnění místa placení směnky v rámci platebního místa.

Přijetí je dokončeno *předáním směnky osobě*, která směnku předložila. Ještě před předáním může směnečník své přijetí odvolat škrtnutím svého podpisu. Pokud není prokázán opak, má se za to, že prohlášení směnečníka bylo škrtnuto právě před vrácením směnky (čl. I § 29 odst. 1 ZSŠ). Za určitých okolností může směnečníka zavazovat i toto *škrtnuté přijetí*. Jde o situaci, kdy je akceptační doložka sice škrtnuta, ale směnečník *písemně* (nepostačuje ústní forma) *oznámil majiteli nebo kterékoliv osobě, jež se na směnku podepsala, že směnku přijal*. V takovém případě nemá škrtnutí vůči adresátům této zprávy žádné účinky a směnečník je jím zavázán podle obsahu – byť již škrtnuté – akceptace¹⁷.

§ 5 PODMÍNĚNÉ, ČÁSTEČNÉ A MODIFIKOVANÉ PŘIJETÍ

Ne vždy se akceptační prohlášení směnečníka omezuje jen na podpis doplněný eventuálně jednoduchou akceptační doložkou (tzv. prostý akcept). Zákon (srov. § 26 odst. 1 ZSŠ) se v první řadě zabývá účinky případných *podmínek v přijetí*. Věc je upravena způsobem, jaký lze očekávat vzhledem k zásadní bezpodmínečnosti směnečných závazků: *přijetí směnky musí být bezpodmínečné*. Směnečník nemůže vázat účinky svého přijetí na splnění skutečností, o nichž se neví, zda se splní, resp. kdy se splní („přijato, pokud bude obdr-

žím plnění ze smlouvy ze dne.“). Jakákoliv podmínka v akceptu (nerozhoduje, zda jde o podmínku rozvazovací či odkládací) má za následek jeho neplatnost a se směnkou se proto musí zacházet tak, jako kdyby nebyla přijata.

Naproti tomu může být přijetí limitováno na určitou část směnečné sumy (např. „přijato do výše 100.000,- Kč“ na směnce znějící na Kč 250.000,-). Jde o tzv. *dílčí akcept*, ze kterého vzniká směnečníkovi závazek pouze ve výši přijaté části. O zbytku potom platí, že přijetí bylo v této části odepřeno. V tomto smyslu je potřeba se směnkou manipulovat a činit případné zachovávací úkony.

Pokud se obsah přijetí odchyluje jinak než podmínkou nebo omezením na část směnečné sumy, jedná se o tzv. *modifikovaný akcept*¹⁸. Jde o případy, kdy akceptant v přijetí např. stanoví jinou dobu splatnosti („Přijato, zaplatím ale až 1. 6. 2002“), omezí účinky akceptace jen ve prospěch určité osoby („Zaplatím jen Karlu Remiášovi“), připojí ke svému prohlášení doložku „efektivně“¹⁹, udá jiné platební místo²⁰ („Zaplatím, ale v Hodoníně“) apod. Zákon posuzuje modifikované akcepty jako odepření přijetí, ovšem současně stanoví, že *příjemce je i z takového akceptu zavázán podle obsahu svého přijetí*. Majitel tedy může realizovat (po protestu, pokud nebyl této povinností zbaven doložkou „bez protestu“) předčasný platební postih pro nepřijetí proti nepřímým dlužníkům a současně může uplatňovat práva vůči směnečníkovi v intencích jeho modifikovaného akceptu.

§ 6 ÚČINKY PŘIJETÍ

Přijetím se směnečník stává příjemcem (akceptantem), který je přímým dlužníkem ze směnky. Akceptant je povinen směnku zaplatit při splatnosti a pokud tak po řádném předložení směnky neučiní, má majitel (i kdyby to byl sám výstavce) proti příjemci nárok na vše, co lze žádat podle § 48 a 49 ZSŠ. Výkon práva proti akceptantovi jakožto přímému dlužníkovi není podmíněn protestací směnky pro neplacení.

Jestliže akceptant jako přímý dlužník za směnku řádně zaplatí, zanikají veškerá práva ze směnky a vyplativšímu akceptantovi nevzniká směnečný regres vůči výstavci. V úvahu přichází pouze občecněprávní nároky z jeho vlastních vztahů k výstavci, které ovšem nelze uplatňovat směnečnou cestou. Pokud by si směnečník chtěl zachovat směnečný regres vůči výstavci,

¹⁵ Těto povinnosti nelze majitele zbavit ani doložkou „bez protestu“.

¹⁶ Srov. § 25 odst. 2 ZSŠ.

¹⁷ Srov. § 29 odst. 2 ZSŠ.

¹⁸ Namísto by bylo spíše označení *jinak modifikovaný akcept*, resp. *modifikovaný akcept v užším smyslu*, neboť podmínky a zejména limitace akceptu do určité výše směnečné sumy představují také formu modifikace směnečného přijetí (ať už dovolené či ne).

¹⁹ Viz § 41 odst. 3 ZSŠ.

²⁰ Nejde-li o případy upřesnění platebního místa či domiciliáta, které předpokládá v § 27 ZSŠ.

neměl by směnku akceptovat a raději by měl využít intervence – tzv. přijetí pro čest (§ 55 odst. 3 ZSŠ).

§ 7 ODMÍTNUTÍ PŘIJETÍ A JEHO DŮSLEDKY

Jak již bylo uvedeno výše, není směnečník směnečně zavázán k přijetí směnky. Pokud směnku neakceptuje, nemá vůči němu majitel žádná práva. To samo o sobě ještě neznámá, že směnka nebude směnečníkem při splatnosti proplacena. Jistě je možné, že tak trasát učiní dobrovolně. Jelikož k tomu ale není zavázán, je majitel ve značné nejistotě ohledně zaplacení. Neakceptovaná směnka (tedy směnka bez přímého dlužníka) se bude majiteli také zpravidla hůře převádět. Podobně je tomu i u směnky, která byla přijata pouze pro část směnečné sumy – i zde je majitel v nejistotě ohledně zaplacení neakceptované části.

Za těchto okolností poskytuje ZSŠ v § 43 odst. 2

majiteli směnky možnost vykonat postižní práva proti dlužníkům nepřímým v rámci tzv. *postihu pro nepřijetí*, a to již před splatností směnky. Důvodem tohoto postihu je nepřijetí, resp. částečné nepřijetí směnky. Odepření přijetí musí být zjištěno veřejnou listinou – tzv. *protestem pro nepřijetí*, který musí být učiněn v zásadě ve lhůtách určených pro předložení směnky k přijetí²¹. Výjimka z této protestační povinnosti platí pro směnky, které obsahují doložku výstavce „bez protestu“, „bez útrat“ nebo doložku obdobného významu (srov. § 46 odst. 1 ZSŠ).

Oprava: V minulém čísle Časopisu pro právní vědu a praxi byl uveřejněn autorův článek nazvaný „Směnka cizí a její obsahové náležitosti“. Na str. 274 vpravo nahoře má věta začínající slovy: „Den vystavení nesmí...“ správně znít „Dnu vystavení nesmí předcházet datum splatnosti.“ Autor se za toto nedopatření čtenářům omlouvá.

²¹ Srov. § 44 odst. 1 ZSŠ.